

Kiadók és nemzeti könyvtárak az elektronikus publikációk megőrzéséért

Az Európai Kiadók Szövetsége (*Federation of European Publishers = FEP*) és az Európai Nemzeti Könyvtárak Igazgatóinak Konferenciája (*Conference of European National Librarians = CENL*) közös bizottsága (CENL/FEP Bizottság) 2005 decemberében egy Brüsszelben tartott találkozó keretében jelentette be, hogy a két szervezet éves közgyűlésén jóváhagyta a „Nyilatkozat az elektronikus kiadványok önkéntes archiválási rendszerének létesítéséről és fejlesztéséről” (Statement on the development and establishment of voluntary deposit schemes for electronic publications) című manifesztumot, amelynek eredeti szövegváltozata 2000-ben látott napvilágot.

A módosított változat tükrözi a nemzeti könyvtárak és a kiadók munkatársainak az elektronikus kiadványok szerzeményezése és szolgáltatása terén szerzett tapasztalatait, amelyek alapján megfogalmazták a gyakorlatban leghasznosabbnak bizonyuló módszereket. Mindez különösen hasznosnak ígérkezik az Európai Bizottság *i2010* elnevezésű, a digitális könyvtárakra vonatkozó kezdeményezésének kidolgozásakor.

Az önkéntes alapon történő vagy törvényi kötelezettségnek eleget tevő példánybeszolgáltatás célja, hogy gondoskodjon a „nemzeti publikációs output”: a nemzeti örökség részét képező jövőbeli publikációk, kiadványok szisztematikus gyűjtéséről, és – a nemzeti könyvtárak szabályzatának megfelelő – rendelkezésre bocsátásáról a jelen kutatói számára, illetve megőrzéséről a jövő generációi részére. A legtöbb nemzet törvényileg

írja elő, hogy a kiadók minden kiadványukból kötelesek egy példányt a nemzeti könyvtárba eljuttatni. A kötelezpéldány-szolgáltatás e jogilag szabályozott módja több száz évre tekint vissza, és szerepe felbecsülhetetlen az elmúlt generációk publikációinak megőrzésében, valamint abban, hogy az évszázadok során felhalmozódott tudásanyag a ma és a holnap kutatói számára hozzáférhető.

A CENL/FEP Bizottság felhatalmazást kapott továbbá a kiadványok archiválásának gyakorlata és a vonatkozó jogi szabályozás figyelésére; gyakorlati tanácsadásra az archiválást illetően; vitafórumként, valamint az információcsere eszközeként való működésre; fogalmi tisztázások, definíciók, a kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdésekkel kapcsolatos érvek, ellenérvek alkotására a nemzeti könyvtárak és a kiadók számára. A bizottság további módszereket keres, hogy a nemzeti könyvtárak és a kiadók között a társadalmi szükségletek kielégítésére létrejött együttműködés minden fél számára elfogadható módon valósulhasson meg.

A FEP a könyv- és folyóirat-kiadással foglalkozó vállalatok 25 nemzeti szövetségét gyűjti egybe az Európai Unió és az Európai Gazdasági Térség (EEA) tagországaiból. (A könyvkiadás az Európai Unió vezető kulturális iparága.) A CENL 43 európai ország 45 nemzeti könyvtárát képviseli.

A nyilatkozat megtekinthető a www.fep-fee.be és a www.cenl.org oldalakon.

/DIGLIB-sajtóközlemény, 2006. február,
<http://infoserv.inist.fr/wwwsympa.fcgi/arc/diglib/2006-02/msg00041.html/>

(Dancs Szabolcs)